

KAVB bereidt sector voor op aangekondigde NVWA-controles

De NVWA heeft aangekondigd in 2018 vierhonderd bloembollenbedrijven te controleren op naleving van de regels voor gewasbeschermingsmiddelen. Bij een vergelijkbare controle in 2014 stelde de NVWA bij bijna de helft van de bedrijven overtredingen vast. De KAVB wil een dergelijke slechte score volgend jaar voorkomen door telers voor te bereiden.

Tekst: René Bouwmeester
Fotografie: René Faas

De resultaten van de controle die de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in 2014 in de bloembollensector uitvoerde, waren geen reclame voor de sector. De conclusie luidde dat de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden in de bloembollensector slecht wordt nageleefd. Bij 45 procent van de gecontroleerde bedrijven werden overtredingen geconstateerd. Het feitelijke aantal was nog iets hoger, maar een deel van de

afwijkingen van de norm kon worden hersteld of was geen gevolg van verwijtbaar handelen. De KAVB was allerminst gelukkig met de resultaten van het onderzoek in 2014. “Voor de sector is een naleving van de regels van 55 procent gewoon slecht”, zegt adjunct-directeur André Hoogendijk. “Dat werkt aan alle kanten negatief door, los van het feit dat je niet in de krant wil staan als ‘vieze sector’. Je krijgt sneller discussie met omwonenden over bijvoorbeeld middelengebruik. Afspraken maken wordt lastiger als die omwonenden denken dat de helft van de telers de wet toch overtreedt. Daarnaast hebben telers er natuurlijk ook zelf last van. Boetes zijn

niet prettig en je wilt ook niet constant over de schouder moeten kijken.” De NVWA controleert elk jaar. Eens in de vier jaar volgt een intensievere controle. Het beleid van de toezichthouder is zo dat extra wordt gecontroleerd in branches waar veel overtredingen worden aangetroffen. Dat betekent voor de bloembollensector dat volgend jaar vierhonderd bedrijven worden bezocht door de inspecteurs. “Dan heb je als bollenteler grote kans dat de NVWA op bezoek komt. Elke teler kan ervan uitgaan dat hij controle krijgt”, zegt Hoogendijk.

IN DE PAPIEREN LOPEN

Vastgestelde overtredingen werken op drie manieren door. Ten eerste is er de boete die begint bij minimaal 1500 euro. Daarnaast moeten overtreders alle ontvangen subsidies van de afgelopen periode terugbetalen, want in de voorwaarden van de subsidie staat dat het bedrag alleen wordt uitgekeerd als de aanvrager zich aan de wet houdt. En tot slot volgt een korting op de betalingsrechten uit het Europees Landbouwbeleid (GLB). De impact van de laatste maatregel wisselt sterk per bedrijf, maar het kan ook voor een bollenteler flink in de papieren lopen. Als hij de grond huurt van

een melkveehouder, dan bestaat de kans dat de veehouder wordt gekort.

De KAVB wil er alles aan doen om de uitkomsten deze keer beter te laten zijn dan in 2014 of 2010. De brancheorganisatie start daarom dit najaar een campagne om telers voorlichting te geven over de controles. Daarvoor heeft de KAVB intensief contact gehad met de NVWA. Dergelijk overleg is nieuw voor beide partijen. Hoogendijk is van mening dat veel overtredingen kunnen worden voorkomen als telers iets meer aandacht hebben voor een aantal zaken. Elementen waar de KAVB aandacht voor vraagt, zijn onder meer het op de juiste wijze toepassen van gewasbeschermingsmiddelen, bijhouden van de administratie volgens de regels van de spuitlicentie en het spuitboekje en het op orde brengen van de middelenkast. Ook het aanhouden van correcte spuitvrije zones langs de sloten en vaarten staat op het lijstje aandachtspunten.

GATEN GEDICHT

Als voorbeeld van een vermijdbare overtreding noemt Hoogendijk de fouten met onkruidbestrijdingsmiddelen. “In 2014 hadden we de pech dat een aantal toepassingen van deze middelen was komen te vervallen. Praktisch de helft van de overtredingen zat in deze categorie. We hebben ons als KAVB ervoor ingezet om die middelen weer beschikbaar te krijgen voor de bollenteelt en dat heeft geleid tot de terugkeer van oude of de toelating van nieuwe middelen, waardoor de gaten in het middelenpakket zijn gedicht. Er zijn nu dus legale oplossingen. Het is wel zaak dat telers die ook gebruiken.” Een ander voorbeeld betreft de toepassingsbeperkingen in een aantal gewassen. “Dual Gold is bijvoorbeeld alleen toegelaten in tulp, lelie

‘Elke teler kan ervan uitgaan dat hij controle krijgt’

en gladiool. In andere teelten is het niet toegestaan. Dus dan moet je ook niet het ene hoekje narcissen nog even meenemen als je de tulpen een behandeling geeft. Beter is om dan bijvoorbeeld Wing P te kiezen. Dat is wel breed toegelaten. Los van wat we van de regels vinden, is het goed om te weten wat wel en wat niet mag.” Telers moeten zich ook bewust zijn van de exacte naleving van de dosering, vindt Hoogendijk. “Er zijn zaken die men wel weet, maar niet goed doet. Als er staat dat met een middel twee keer in een seizoen mag worden gespoten met een hoeveelheid van een liter per hectare per keer, dan betekent dat niet dat je ook vier keer mag spuiten met een halve liter per hectare. Je mag wel minder spuiten, maar nooit vaker dan op het etiket staat. We hebben als KAVB verschillende middelen weer met LDS op het etiket gekregen, maar er is altijd een grens aan het aantal toepassingen.”

CAMPAGNE VANAF AUGUSTUS

De KAVB gaat vanaf half augustus aandacht geven aan controles van de NVWA. Dit doet de brancheorganisatie tijdens bijeenkomsten, in nieuwsbrieven en via het vakblad. Daarbij werkt de brancheorganisatie samen met teeltadviseurs. De KAVB presenteert later dit jaar een zelfscan: telers kunnen een vragenlijst invullen waaruit ze zelf kunnen afleiden of en waar de verbeterpunten zitten. De campagne loopt door tot 1 april 2018. “We willen voorlichting geven en zo alle bloembol-

lentelers bereiken met een campagne over wat wel en wat niet is toegestaan. We besteden ook aandacht aan alternatieven, want alleen met het vingertje wijzen is niet zinvol. We willen handelingsperspectief geven.”

De NVWA start op 1 april met de bedrijfsbezoeken. De controle instantie neemt daarbij grondmonsters en gewasmonsters. Verder vragen de inspecteurs lijsten op van distributeurs en nemen de boekhouding door. Voorafgaand aan de controles voert de NVWA al dit jaar prikacties uit om aandacht te schenken aan de meest voorkomende overtredingen. Deze prikacties zijn inspecties op specifieke onderdelen, bijvoorbeeld op de aanwezige gewasbeschermingsmiddelen. Als bij deze controles overtredingen worden aangetroffen, volgt een waarschuwing, een boete of de opdracht een fout in bijvoorbeeld de spuitregistratie te herstellen.

Haico Marsman, senior inspecteur bij de NVWA benadrukt dat het de NVWA niet gaat om zoveel mogelijk boetes te schrijven. “Ons doel is om tot naleving van de wet te komen, net zoals het doel van de KAVB. Inspectie is een manier om tot betere naleving te komen, maar dat kan ook door betere voorlichting en communicatie. En het kan zijn dat er drempels zijn in de regelgeving die eerst moeten worden weggenomen.”

“We zitten tweeledig in deze kwestie”, stelt Marsman. “We behouden onze rol als controleur, maar we willen samen optrekken met de KAVB. Zij doen de voorlichting en geven aan welke alternatieven mogelijk zijn, maar gebruiken onze informatie om dat doel te bereiken.” Hoogendijk hoopt in 2018 op een score van 90 procent naleving. “Daarmee zou de bollensector op dezelfde lijn zitten als de akkerbouw en fruitteelt. Dat zou een enorme stap zijn.”

SIERTEELT NEGATIEVE UITSCHIETER

De meeste sierteeltsectoren scoren niet goed op het gebied van naleving van de Wet gewasbeschermingsmiddelen. Sierteeltgewassen onder glas, als roos, orchidee en chrysant leveren vergelijkbare nalevingspercentages als de bollenteelt. Bij 40 tot 60 procent van de bedrijven zijn fouten geconstateerd. In andere sectoren, de akkerbouw of de fruitteelt, zijn minder fouten vastgesteld: respectievelijk 7 en 4 procent.

Haico Marsman, senior inspecteur bij de NVWA vermoedt dat de aard van het gewas een rol speelt bij dit verschil. “Het zijn aannames van

mij, maar ik denk dat meespeelt dat er in de sierteelt veel zogeheten kleine gewassen bestaan waarvoor geen of minder gewasbeschermingsmiddelen zijn toegelaten. Het is voor de fabrikanten niet rendabel een toelatingsprocedure voor deze kleine gewassen aan te vragen. Een teler is daardoor misschien eerder geneigd een middel te gebruiken dat hij voor andere teelten gebruikt. En in andere sectoren zal de controle op residu op het gewas meespelen. Veel supermarkten stellen bovenwettelijke eisen aan residuen op groente en fruit. Die stimulans is er in de sierteelt veel minder.”

De KAVB adviseert telers spuitbehandelingen nauwkeurig te registreren met het oog op de komende inspecties door de NVWA